

Kazachstán jako agrární premiant mezi zeměmi Euroasijské ekonomické unie

11.11.2022 - Artyom Lukasov | Ministerstvo zemědělství ČR

Růst ve výrobě je sice pozorován ve všech státech EAEU, nicméně Kazachstán vede. V Kazachstánu byl zaznamenán růst výroby zemědělsko-potravinářských produktů o 6,9 %, v Kyrgyzstánu o 6,5 %, v Rusku pak o 5,2 %, v Bělorusku o 4,9 % a v Arménii pouze o 0,5 %.

Pozitivní trend je podle zprávy Komise spojen s nárůstem produkce a zpracování hlavních zemědělských plodin, především obilovin a luštěnin. Zvýšila se i produkce základních komodit v oblasti živočišné výroby.

Export komodit z Kazachstánu do třetích zemí činil 1,8 mld. USD, přičemž největší podíl představovala:

- pšenice – 61 % (exportována v hodnotě 1 mld. USD),
- lněná semena – 14 % (exportována v hodnotě 250 mil. USD),
- slunečnicová semena 5,6 % (exportována v hodnotě 100 mil. USD),
- ječmen – 5 % (exportován v hodnotě 96 mil. USD),
- sušené luštěniny – 3 % (exportovány v hodnotě 52 mil. USD),
- nezpracované bavlněné vlákno – 2 % (exportováno v hodnotě 39 mil. USD).

Jak dopadne nový systém dotací v zemědělství v Kazachstánu?

Začátkem listopadu t. r. předložilo Ministerstvo zemědělství Kazachstánu místním úřadům návrh změn v systému dotací v oblasti zemědělství. Jednou z nejdůležitějších novinek by mělo být zavedení konkrétních závazků a povinností pro příjemce dotací. Jde o požadavek vlády, která opakovaně upozorňuje na to, že mnohamiliardové platby, které šly příjemcům dotací, nijak nezvyšují potravinové zabezpečení země a nedochází k očekávanému zlepšení situace. Po diskusích s asociacemi a výrobci se však nároky vlády ve srovnání s původními návrhy zmírnily.

Ministerstvo zemědělství by návrhem u dotací chtělo docílit toho, aby u státem podporovaných zemědělců došlo k zabránění poklesu produkce, k omezení poklesu produktivity práce a k investování do dlouhodobých projektů a firem alespoň jednou za pět let. Ministerstvo chtělo původně uložit příjemcům dotací povinnost zvyšovat objem výroby o 5-10 % ročně s cílem zvýšit produktivitu práce. Objevily se i návrhy sociálního charakteru – zavést povinnost prodávat část výrobků na domácím trhu za pevné ceny a každoročně zvyšovat počet zaměstnanců podniků. Nyní však od toho ministerstvo upustilo.

Pokud jde o státní podpory, změny v oblasti rostlinné výroby budou minimální. Nadále se bude dotovat produkce semen, výroba hnojiv a pesticidů. Beze změny zůstanou dotace v oblasti zavlažování.

Pokud jde o chov zvířat, tam se očekávají výraznější změny. Jde především o to, aby se vyrovnaly dotace na nákup skotu od tuzemských a zahraničních chovatelů. Dotace od státu bude činit 50 % nákladů, maximálně však určitou částku: u dojnic cca 645 EUR, u masných jalovic cca 430 EUR a u býků cca 322 EUR.

Prioritu v dotacích budou mít pouze chovatele ovcí, protože chov ovcí v Kazachstánu vyžaduje „novou krev u perspektivních plemen“.

V platnosti zůstanou i dotace na chov a chovatelské práce vč. šlechtění/inseminace. Dotace na nákup embryí budou vypláceny i nadále. Rušit se bude finanční podpora na chov plemenných býků a beranů, kteří byli a jsou „vypůjčeni“. O státní podporu však přijdou i drůbežárny, neboť drůbeží produkty nejsou zařazeny na seznam základních potravin.

Ke změnám dochází i u tzv. investičních dotací. Zejména se zde zavede rozlišování plateb pro zemědělské stroje domácí výroby (30 %), pro importované stroje ze zahraničí (25 %), a stroje, které jsou vyráběny v zahraničí, ale jejichž montáž probíhá v Kazachstánu (15 %).

Zároveň se zavede dotace ve výši 80 % pro sázecí stroje a ve výši 50 % pro stroje zpracovávající řepu.

Stát bude nadále dotovat stavební a montážní práce a nákup zařízení pro velké investiční projekty, jako třeba vznik mlékáren, masokombinátů, drůbežáren apod. Výše plateb bude stanovena individuálně pro každý projekt.

<https://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/proexportni-okenko/mistni-sila-pro-agropotravinarstvi/kazachstan/kazachstan-jako-agrarni-premiant-mez.html>